

**Mircea
Radu
Iacohan**

(I)

I. Dramaturg, prozator.

S-a născut la 19 februarie 1940, la Iași. Cursurile primare și liceale la Suceava, absolvite în 1956. Licențiat, în 1962, al Facultății de Filologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Între 1961—1966 este redactor-corespondent, pentru regiunea Iași, al Radioteleviziunii Române, fiind, totodată, un asiduă cronicar sportiv. Între 1966—1969 este secretar responsabil de redacție la revista ieșeană „Cronica”, apoi director al editurii „Junimea” (între 1969—1979) și, din 1979, director al Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași, funcție pe care o ocupă și în prezent.

Din 1970 este secretar al Asociației Scriitorilor din Iași; deputat în M.A.N. în legislaturile 1975—1980 și 1980—1985 și membru supleant al C.C. al P.C.R., ales la Congresele al XII-lea și al XIII-lea.

Debutază în literatură cu o schiță în revista „Luceafărul” și editorial, cu volumul de schițe și povestiri „Estudiantina”, apărut în 1962 la E.P.L.

Debutul în teatru are loc în 1965, cu scenariul de teatru radiofonic *Vă cheamă Narva*, iar pe scenă, în 1970, cu piesa *Tango la Nisa*, reprezentată în premieră la Teatrul Național din Iași.

A mai scris, în afară de teatru, cărți de publicistică sportivă, note de călătorie, proză scurtă, un roman.

Este autorul scenariilor de film *Totul pentru fotbal* (regia Andrei Blaier) — distins cu Premiul ACIN pentru scenariu, *Am o idee!* (regia Alecu Croitoru), *Esca-*

pada (regia Cornel Diaconu) și a numeroase scenarii de scurt-metraje.

Mircea Radu Iacohan este laureat al Premiului „I. L. Caragiale” al Academiei R.S.R. în 1977, pentru volumul de teatru *Reduta și șoarecii*. Volumul *Simbătă la Veritas* obține Premiul de dramaturgie al Uniunii Scriitorilor în anul 1973, iar piesa *Hardughia*, Premiul Asociației Scriitorilor din Iași, în 1983.

II. LUCRĂRI DRAMATICE REPREZENTATE

1970, 20 ianuarie, *TANGO LA NISA*. Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași. Regia Victor Tudor Popa. Scenografia Marga Enc. Cu Cornel Constantiniu, Traian Ghițescu, Puiu Vasiliu, Cornelia Gheorghiu, Dionisie Vitcu, Petru Ciubotaru, Al. Blehan, Silvia Popa, Gheorghe Marinca.

Piesa s-a mai jucat la Teatrele Naționale din Craiova, Cluj-Napoca, la Teatrul Giulești, Teatrul Dramatic din Brașov, Teatrul German de Stat din Timișoara.

„În Tango la Nisa Iacohan ne surprinde prin prospețimea și verva ironică a replicii, prin autenticitatea gazetărească a situațiilor descrise, prin virtutea pamfletului gazetăresc al unor episoade, în sfârșit prin punerea abruptă a problemei: un grup de absolvenți de facultate față în față cu aceea realitate despre care în anii studenției filosofaseră, cum zice chiar Iacohan, cu «teribilism».” (Dinu Săraru — „Săptămîna culturală”, 2 noiembrie 1973)

„Tango la Nisa pune chiar din titlu problema jocului dintre aparență și esență. Oăci Nisa nu e Nisa cea ade-vărată, ci o comună izolată, undeva în Moldova, așa cum există (în realitate) Roma lângă Botoșani, Veneția lângă Iași ș.a. Și după cum Nisa nu e Nisa, oamenii de acolo, intelectualii satului, nu sînt ce par a fi și ce cred ei înșiși că sînt: «nerezolvați», niște oropsiți cărora soarta le-a refuzat traiul la oraș, niște blazați și, în ultimă instanță, niște ratați. Se înșală pe ei înșiși pentru că nu se cunosc. Ceea ce fac ei pînă la un moment este imitație, mimetism, bravadă. Necesitatea de a se cunoaște plutește deasupra

lor. Și Iacoban tocmai asta face în piesa sa: le arată cine sînt, îi ajută să se descopere, să-și găsească sensul fundamental al existenței. (...) Caracterul polemic specific scrisului lui Iacoban transpare și aici, într-o comedie cu implicații tragice și cu o pronunțată notă de ltrism. (...) Pentru a susține o asemenea polemică, autorul a avut nevoie de tipuri. Cu sau fără voia lui, piesa se constituie din tipuri și rezistă datorită atmosferei; intriga rămîne într-un plan secundar". (Ștefan Oprea — „Martor al Thaliei”, Editura Junimea, Iași, 1979, p. 179—180)

„...o aparentă comedie a repartizării absolvenților la sat pornită din Siciliana lui Baranga, dar deviată spre Cehov”. (Mircea Ghițulescu — „O panoramă a literaturii dramatice contemporane”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1984, cap. „Dizolvarea comicului în teatrul lui Mircea Radu Iacoban”, p. 250—256)

Alte opinii: N. Barbu — „Cronica”, 5/31 ianuarie 1970; V. Nicorovici — „România liberă”, 21 februarie 1970; Șt. Oprea — „Tribuna”, 12 martie 1970 și „Iașul literar”, 3/1970; Mihai Dușescu — „Ramuri”, 6/1970; V. Parhon — „Cronica”, 27 iunie 1970; A. Rotaru — „Informația Bucureștiului”, 5 octombrie 1970; V. Bindea — „Steagul Roșu”, 7 octombrie 1970; L. Moldovan — „Scinteia tineretului”, 8 octombrie 1970; N. Octavian — „Munca”, 13 octombrie 1970; Radu Popescu — „România liberă”, 13 octombrie 1970; Dinu Kivu — „Contemporanul”, 16 octombrie, 1970; Șt. Oprea — „Cronica”, 17 octombrie 1970; I. Niculescu — „Viața studentescă”, 4 noiembrie 1970; Ion Cocora — „Tribuna”, 15 octombrie 1970; D. Chirilă — „Familia”, 10/1970; C. Cubleşan — „Cronica”, 31 octombrie 1970; L. Moldovan — „Scinteia tineretului”, 4 noiembrie 1970; Ernil Rădulescu — „Astra”, 2/1971.

In volum:

C. Cubleşan — „Teatru — istorie și actualitate”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1979, p. 293; Radu Popescu — „Cronici

dramatice”, Editura Eminescu, București, 1974, p. 22; V. Brădățeanu — „Viziune și univers în noua dramaturgie românească”, Editura Cartea Românească, București, 1977, p. 376

1971, ianuarie FARA CASCADORI, piesă în două părți

Teatrul Dramatic „Bacovia” din Bacău. Regia Victor Tudor Popa. Scenografia: T. Th. Ciupe. Cu: Stelian Preda, Anca Alecsandra, Puiu Burnea, Gheorghe Serbina, Valeriu Pascu, Nicolae Roșioru, Sanda Ghiculescu-Voica, Marin Ionescu.

Piesa s-a mai jucat la teatrul din Bala Mare (sub titlul ROUA ȘI TUTUN) și la Televiziune (22 februarie 1973).

„...este un dialog despre responsabilitate, un rechizitoriu la adresa egoismului dezumanizant. Cezar Radian, cunoscut actor de film, are un accident de mașină, soldat cu moartea unui necunoscut. Răsfațat de glorie și de un părinte care a vrut să-l ferească de contactele dure cu viața, Cezar va încerca să se sustragă de răspunderea penală, căutînd cîscadori, oameni în loc. Conflictul devine violent, prilejînd autorului înfruntări tensionate, cu implicații etice și sociale. (...) I-am reproșat totuși o anumită artificializare a relațiilor dintre personaje. (Mihail Sabîn — „Ateneu”, 3/1971).

„...un studiu asupra histrionismului, înțeles în mod extensiv ca o categorie morală și nu ca o «boulă profesională» particulară”. (Mircea Ghițulescu, vol. cit. p. 251)

„...un caz concret de tumefiere a personalității pînă la limita iresponsabilității civice”. (Valentin Silvestru — „România literară”, 8 noiembrie 1973).

Alte opinii: O. Nica — „Munca”, 11 februarie 1971; Șt. Oprea — „Cronica”, 20 februarie 1971; A. Rotaru — „Informația Bucureștiului”, 22 aprilie 1971; V. Brădățeanu — vol. cit. p. 376.

Adriana POPESCU